

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๕๕

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด กับพวก)
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำร้องของจำเลย (บริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ สรุปสาระของคำร้องได้ ดังนี้

กองทุนรวมแถมมาแคปปิตอล เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด นายพิชัย จงสฤษดิ์หวั่ง และนางบุญพร้อม จงสฤษดิ์หวั่ง เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๕๘๒๓/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งธนบุรี เรื่อง โอนสิทธิเรียกร้อง กู้ยืมเงิน รับสภาพหนี้และค้ำประกัน โดยขอให้จำเลยร่วมกันชำระเงินจำนวน ๑๔,๐๒๓,๗๖๑.๒๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี จากต้นเงิน ๘,๕๒๘,๔๕๕.๒๗ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้แก่โจทก์เสร็จสิ้น

ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีดังกล่าวยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องฟ้องโจทก์เคลือบคลุม จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบฟ้อง การคิดดอกเบี้ยของบริษัทเงินทุน อยู่ในเขต จำกัด (มหาชน) ผู้โอนสิทธิเรียกร้องและโจทก์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง ในอัตราที่เกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี โดยอ้างอำนาจตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุสถานะของบุคคล และฐานะเศรษฐกิจ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และส่งเสริมให้เกิดการทุจริตทำให้เกิดการเอาเปรียบผู้บริโภคและการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ ทำให้ไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมาย และต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ทั้งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลต้องใช้บังคับแก่คดี ประกอบกับยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นข้อกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายได้ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน

(๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้ ฯลฯ”

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องในกรณีนี้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่า เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ มีข้อความอย่างเดียวกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่อง... (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ ฯลฯ ... การกำหนดตามมาตรานี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ซึ่งเข้ามาสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยแล้วในคำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๓ คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๕ และคำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ ว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗

พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุผลทางกฎหมายที่ผู้ร้องในคดีนี้ใช้เป็นข้อโต้แย้งว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ เป็นเหตุผลเดียวกับที่ผู้ร้องใน ๓ กรณีก่อนใช้เป็นข้อโต้แย้งว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ ทั้งนี้ เพราะหนึ่งในผู้ร้องในคดีนี้คือ นายพิชัย จงสฤษดิ์หวัง เป็นบุคคลคนเดียวที่ ซึ่งเคยโต้แย้งว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ เป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดการเลือก

ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสถานะของบุคคล และฐานะทางเศรษฐกิจ ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และทำให้เกิดการกดขี่ขูดรีด เอารัดเอาเปรียบประชาชนและผู้บริโภค และการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยทั้ง ๓ กรณีที่อ้างถึงว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ดังกล่าว เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนโดยทั่วไป มิให้ธนาคารพาณิชย์เอาเปรียบในการไปขอกู้เงินหรือฝากเงิน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม มิได้ละเมิดเสรีภาพในการประกอบอาชีพ มิได้ละเมิดสิทธิผู้บริโภค และมีได้ก่อให้เกิดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เหตุผลที่ผู้ร้องโต้แย้ง และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญใน ๓ กรณีดังกล่าว จึงใช้เป็นเหตุผลและบรรทัดฐานของคดีนี้ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ